

Målepunkter for tandklinikker

Medicinhåndtering og prøvesvar i patientforløb

Nedenstående målepunkter anvendes ved tilsyn på tandklinikker. Alle tilsyn vil indeholde elementer af observation, interview og gennemgang af skriftligt materiale.

Patientforløb og journalføring

1: Journalføring generelt			
Der udvælges ved stikprøve tre journaler. Det vurderes, om journalføringen overholder journalføringsbekendtgørelsen.			
Journalføringen skal sikre sammenhæng mellem undersøgelse, diagnoser, information af patienten, forebyggelse, behandling og opfølgning mv. Journalen skal føres på dansk og være forståelig.			
Referencer:			
Bekendtgørelse om autoriserede sundhedspersoners patientjournaler (journalføring, opbevaring, videregivelse og overdragelse m.v.), BEK nr. 1090 af 28. juli 2016			
Nationale Klinisk Retningslinjer for fastlæggelse af intervaller mellem diagnostiske undersøgelser i tandplejen, Sundhedsstyrelsen 2016			
Vejledning om tandlægers journalføring, VEJ nr. 10070 af 07/11/2016			
	Opfyldt	Ikke opfyldt	Ikke aktuelt
1: Journalføring generelt			
Fund og kommentarer:			

2: Medicinsk anamnese			
Der skal være dokumentation for, at der optages en medicinsk anamnese før hvert invasivt indgreb. Et invasivt indgreb defineres som et indgreb med penetration eller kontakt til underliggende væv for eksempel blodbanen, dog med undtagelse af invasive indgreb i tændernes hårdtvæv.			
Ved behandling med non-vitamin-K antagonist præparater (NOAK) for eksempel Dabigatran skal der være journalført en individuel risikovurdering forud for oral kirurgi f.eks. tandekstraktion.			
Den medicinske anamnese skal være en del af grundlaget for den foreslåede behandling.			
Reference:			
Vejledning om tandlægers journalføring, VEJ nr.10070 af 7. november 2016			
	Opfyldt	Ikke opfyldt	Ikke aktuelt
2: Medicinsk anamnese			
Fund og kommentarer:			



3: Behandling kræver en diagnose/indikation og diagnose/indikation kræver behandling			
Der skal være journalført en diagnose (årsag til behandling), hvor der er udført behandling, og ligeledes skal der ved de angivne diagnoser være en journalført behandling/behandlingsforslag.			
Reference: Veiledning om tandlægers journalføring, VEJ nr. 10070 af 7. november 2016			
	Opfyldt	Ikke opfyldt	Ikke aktuelt
3: Behandling kræver en diagnose/indikation og diagnose/indikation kræver behandling			
Fund og kommentarer:			

4: Informeret patientsamtykke			
Der skal være journalført et informeret patientsamtykke, hvor der er udført behandling. Mundtlig og eventuel skriftlig information, der er givet til patienten, skal fremgå af journalen. Patientens tilkendegivelser på baggrund heraf skal være journalført.			
Referencer: Bekendtgørelse af sundhedsloven, LBK nr. 1188 af 24. september 2016 Bekendtgørelse om autoriserede sundhedspersoners patientjournaler (journalføring, opbevaring, videregivelse og overdragelse m.v.), BEK nr. 1090 af 28. juli 2016			
	Opfyldt	Ikke opfyldt	Ikke aktuelt
4: Informeret patientsamtykke			
Fund og kommentarer:			

5: Henvisning til bilag			
Der skal være dokumentation på, at der i journalens continuationer henvises til eventuelle bilag f.eks. pochediagram. Journalens bilag skal indeholde datering og patientens fulde navn og fulde cpr-nr.			
Referencer: Bekendtgørelse om autoriserede sundhedspersoners patientjournaler (journalføring, opbevaring, videregivelse og overdragelse m.v.), BEK nr. 1090 af 28. juli 2016 Veiledning om tandlægers journalføring, VEJ nr. 10070 af 7. november 2016			
	Opfyldt	Ikke opfyldt	Ikke aktuelt
5: Henvisning til bilag			
Fund og kommentarer:			



6: Faglig vurdering på foreliggende			
Der skal foretages vurdering af, om fagligheden i diagnosticeringen og behandlingerne lever op til almindelig anerkendt faglig standard.			
Vurderingen af diagnosticering og behandling foretages med baggrund i journalføring og røntgenmateriale. Som eksempel på behandlinger, der vurderes med baggrund i journalføring og røntgenoptagelse, er endodontiske og protetiske behandlinger.			
Reference: Bekendtgørelse af lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed (Autorisationsloven), LBK nr. 1356 af 23/10/2016			
Nationale Klinisk Retningslinjer for fastlæggelse af intervaller mellem diagnostiske undersøgelser i tandplejen, Sundhedsstyrelsen 2016			
Nationale Kliniske retningslinjer - Behandling af sygdomme i væv omkring tænder og tandimplantater, Sundhedsstyrelsen 2013			
	Opfyldt	Ikke opfyldt	Ikke aktuelt
6: Faglig vurdering på foreliggende			
Fund og kommentarer:			

Medicinhåndtering

7: Medicinhåndtering og administration med fokus på antibiotika			
Opbevaring og håndtering af medicin herunder antibiotika undersøges.			
<ul style="list-style-type: none">• Medicinen skal opbevares i en (evt. aflåst) boks, i et medicinskab eller i et rum indrettet til opbevaring af medicin• Medicin, der skal opbevares køligt, skal opbevares i et køleskab med termometer og en temperatur mellem 2 og 8 °C• Ingen lægemidler må have overskredet udløbsdatoen• Anbrudte lægemidler skal være mærket med anbrudsdato, hvor der er begrænset holdbarhed efter anbrud			
Der skal ses på instrukser og procedurer for udlevering af medicin, herunder antibiotika fra klinikken.			
Referencer: Vejledning om ordination og håndtering af lægemidler, VEJ. nr. 9079 af 12. februar 2015			
	Opfyldt	Ikke opfyldt	Ikke aktuelt
7: Medicinhåndtering og administration med fokus på antibiotika			
Fund og kommentarer:			



8: Ordination af medicin			
Der skal være en journalført indikation, kontraindikation og vurdering af risiko for bivirkninger samt stillingtagen til mulige interaktioner med eventuelle øvrige lægemidler ved ordination af medicin.			
Reference: Vejledning om ordination og håndtering af lægemidler, VEJ. nr. 9079 af 12. februar 2015			
	Opfyldt	Ikke opfyldt	Ikke aktuelt
8: Ordination af medicin			
Fund og kommentarer:			

9: Ordination af antibiotika			
Der skal være journalført indikation for ordination af antibiotika - indikationen skal følge Nationale Kliniske Retningslinjer (NKR) for brug af antibiotika ved tandbehandling.			
NKR for anvendelse af antibiotika på tandklinikker, anbefaler, at der <i>ikke</i> rutinemæssigt anvendes antibiotika ved f.eks.:			
<ul style="list-style-type: none">• behandling af patienter med odontogene abscesser, hvis almentilstanden ikke er påvirket af infektionen, og der ikke er risiko for spredning af infektionen• Implantatindsættelse uden knogleopbygning			
Reference: Nationale Kliniske Retningslinjer for brug af antibiotika ved tandlægebehandling			
	Opfyldt	Ikke opfyldt	Ikke aktuelt
9: Ordination af antibiotika			
Fund og kommentarer:			



Prøvesvar

10: Indhentning af prøvesvar (INR ved invasiv behandling af patienter i AK behandling)			
Der skal være journalført dokumentation for, at der indhentes information om INR-værdi ved invasiv behandling indenfor det tandlægefaglige virksomhedsområde af patienter, der er i vitamin-K-antagonistbehandling for eksempel Marevanbehandling. Et invasivt indgreb defineres som et indgreb med penetration eller kontakt til underliggende væv, for eksempel blodbanen, dog med undtagelse af invasive indgreb i tændernes hårdtvæv. Det terapeutiske interval for INR bør ligge mellem to og tre, hvis der skal foretages invasive behandlinger indenfor det tandlægefaglige virksomhedsområde uden større risiko for blødningskomplikationer.			
Reference: Bekendtgørelse om autoriserede sundhedspersoners patientjournaler (journalføring, opbevaring, videregivelse og overdragelse m.v.), BEK nr. 1090 af 28. juli 2016 Bekendtgørelse af lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed (Autorisationsloven), LBK nr. 1356 af 23/10/2016 § 17			
	Opfyldt	Ikke opfyldt	Ikke aktuelt
10: Indhentning af prøvesvar			
Fund og kommentarer:			

11: Røntgenbeskrivelse			
Det undersøges, om der i journalføringen er anført røntgenbeskrivelse af de optagede røntgenoptagelser.			
Reference: Bekendtgørelse om autoriserede sundhedspersoners patientjournaler (journalføring, opbevaring, videregivelse og overdragelse m.v.), BEK nr. 1090 af 28. juli 2016			
	Opfyldt	Ikke opfyldt	Ikke aktuelt
11: Røntgenbeskrivelse			
Fund og kommentarer:			

12: Røntgenoptagelser			
Der skal være journalført indikation for røntgenoptagelser for eksempel: <ul style="list-style-type: none">- ved diagnosticering der kræver verificering på røntgen- ved behandlinger som kræver forudgående røntgen og/eller- ved behandlinger som kræver røntgenkontrol for vurdering af resultat			
Reference: Bekendtgørelse af lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed (Autorisationsloven), LBK nr. 1356 af 23/10/2016			
	Opfyldt	Ikke opfyldt	Ikke aktuelt
12: Røntgenoptagelser			
Fund og kommentarer:			



Generelt

13: Kemiske multivariable indikatorer til brug for kontrol af autoklave			
Der skal være dokumentation for daglig anvendelse af multivariable indikatorer til kontrol af parametre som temperatur, tid, tryk, luftuddrivning og damppenetration.			
Referencer: Nationale Infektionshygiejniske Retningslinjer for tandklinikker 2015 side 26			
	Opfyldt	Ikke opfyldt	Ikke aktuelt
13: Kemiske multivariable indikatorer til brug for kontrol af autoklave			
Fund og kommentarer:			

14: Biologiske sporeprøver til brug for kontrol af autoklave			
Der skal være dokumentation for månedlige sporprøver udført efter forskrifter for test af autoklaver. Test skal ligeledes foretages efter reparation eller ved brug af låneautoklave. Krav til steriliserede artikler er, at der er mindre end én formeringsdygtig mikroorganisme pr. én million steriliserede produktenheder.			
Referencer: Nationale Infektionshygiejniske Retningslinjer for tandklinikker 2015 side 26			
	Opfyldt	Ikke opfyldt	Ikke aktuelt
14: Biologiske sporeprøver til brug for kontrol af autoklave			
Fund og kommentarer:			



15: Vandkvalitetsprøver af unitvand

Der skal være dokumentation for den årlige kontrol af vandkvaliteten på unit.

Krav til vandkvalitetstest og resultat:

- Prøvetagning, transport samt dyrkning og identifikation af bakterier skal foretages ved en akkrediteret metode
- Ved prøvetagning udtages minimum 100 ml vand fra airrotor eller ultralydsrensere
- Kimtallet i vandet fra dentalunits må ikke være højere end 500 cfu pr. ml ved 37 °C
- Der må ikke kunne påvises mere end 100 cfu Legionella pneumophila pr. liter vand fra dentalunits
- Hvis vandkvaliteten overholder kravene, gentages vandprøven efter 12 måneder
- Hvis vandkvaliteten ikke overholder kravene, skal unittens vandsystemer gennemgås og udbedres, inden der efter 2 måneder tages nye vandprøver

Referencer:

[Nationale Infektionshygiejniske Retningslinjer for tandklinikker 2015](#) side 45

	Opfyldt	Ikke opfyldt	Ikke aktuelt
15: Vandkvalitetsprøver af unitvand			
Fund og kommentarer:			

16: Konstanskontrol af røntgenfremkaldning og artefaktkontrol

Generelle krav til dokumentation af konstanskontrol: Alle resultater skal gemmes på en ordnet og systematisk måde, der tydeligt viser, om testen er fundet ”ok” eller ”ikke ok”. Ved ”ikke ok” skal problemet afklares, og testen gentages til et tilfredsstillende resultat opnås.

Konstanskontrol for dentale røntgenanlæg til intraorale optagelser med spændinger til og med 70 kV foretages for at sikre at det billeddannende system fungerer optimalt. Der kontrolleres for optisk densitet.

Konstanskontrol foretages for hver skanner/sensor på klinikken 1 gang ugentligt. Når systemet har været stabilt i 3 måneder, kan intervallet sættes op til 1 måned.

Metode: Referencebillede fremstilles for skanneren/sensoren, når systemet tages i drift og markeres.

Eksponeringsparametrene: Eksponeringstid [ms], strømstyrke [mA] og spænding [kV] vælges, så de ligger inden for det interval, som anvendes til klinisk brug.

Der skal til de følgende konstanskontroller altid bruges samme apparat og indstillinger som ved referencebilledet.

Det nye billede sammenlignes med referencebilledet. Ændringen i gråtoneskalaen ved et trappfantom på fem trin skal være mindre end ét trin, når man sammenligner mellem referencebilledet og den aktuelle kontrol.

Resultatet af konstanskontrollerne skal opbevares i minimum 5 år, mens selve billederne skal opbevares i minimum 1 år.

Hvor der anvendes fosforplader og skanner, kontrolleres også for artefakter hver 3. måned.



Konstanskontrol for ortopantomografer og cephalostater foretages for at kontrollere optisk densitet, strålekvalitet, evt. opløsning og artefakter samt nulstille fosforplader. Konstanskontrol foretages månedligt og ved problemer med billedkvaliteten

Metode: Ved installation af et røntgenanlæg fremstilles et referencebillede med eksponeringsdata svarende til klinisk brug (eksponeringstid [ms], strømstyrke [mA] og spænding [kV]), som de fremtidige konstanskotroller skal sammenlignes med.

Med de indstillinger, der er brugt til referenceoptagelsen, fremstilles et billede af fantomet. Det nye konstanstestbillede sammenlignes med referencebilledet. Billederne skal være ens, og der må ikke være ridser eller andre artefakter, som kan påvirke den diagnostiske værdi af optagelsen. Hvis gråtoneskalaen skal forskydes et trin eller mere, er konstanstesten ikke i orden, og problemet skal identificeres og udbedres.

Såfremt der ikke er foretaget konstanskontrol/ proceduren for konstanskontrol ikke er kendt, informeres tandlægen om, at Statens Institut for Strålebeskyttelse bliver informeret om forholdene.

Referencer:

[Bekendtgørelse om dentalrøntgenanlæg til intraorale optagelser med spændinger til og med 70 kV, 199, BEK nr. 209 af 6. april 1999](#) som ændret ved

[Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om dentalrøntgenanlæg til intraorale optagelser med spændinger til og med 70 kV, 2007, BEK nr. 1091 af 3. september 2007](#)

[Bekendtgørelse om større dentalrøntgenanlæg, BEK nr. 663 af 16. august 1999](#)

[Vejledning: Konstanskontrol for digitale dentalrøntgenanlæg ved SIS](#)

[Vejledning: Konstanskontrol for digitale ortopantomografer og cephalostater ved SIS](#)

	Opfyldt	Ikke opfyldt	Ikke aktuelt
16: Konstanskontrol af røntgenfremkaldning			
Fund og kommentarer:			
Kontrol for artefakter			
Fund og kommentarer:			



17: Sterile pakninger af instrumenter til flergangsbrug			
<p>Der skal være datomærkning og holdbarhed af sterile pakninger. Instrumenter, der penetrerer eller opnår kontakt til underliggende væv eller blodbanen, må ikke forefindes i skufferne uden at være sterilt pakket. Den sterile pakning skal være datomærket, og holdbarheden må ikke være overskredet. Instrumenter, der er steriliserede og opbevares uden indpakning, er ikke sterile, og kan kun anvendes, hvor der ikke er risiko for penetration til underliggende væv eller blodbane, for eksempel ved undersøgelse udelukkende med mundspejl.</p> <p>Referencer: Holdbarheden kan vurderes efter et pointskema jf. Nationale Infektionshygiejniske Retningslinjer for tandklinikker 2015 side 39</p>			
	Opfyldt	Ikke opfyldt	Ikke aktuelt
17: Datomærkede sterile pakninger af instrumenter til flergangsbrug			
Fund og kommentarer:			

18: Opdeling af sterilisation i uren og ren afdeling			
<p>Grundlæggende for en hygiejnisk korrekt tilrettelæggelse af arbejdet er at skille rent fra urent, hvilket skal ligge til grund for arbejdsgangen i sterilisationen.</p> <p>Referencer: Nationale Infektionshygiejniske Retningslinjer for tandklinikker 2015 side 11 og 34</p>			
	Opfyldt	Ikke opfyldt	Ikke aktuelt
18: Opdeling af sterilisation i uren og ren afdeling			
Fund og kommentarer:			

19: Indretning af klinik (1,5 m diameter aerosolzone)			
<p>Det undersøges, om aerosolzonen på 1,5 m fra behandlingszonen er fri for fritstående materialer/instrumenter til flergangsbrug.</p> <p>Luften på klinikken forurenes ved brug af vandkølede instrumenter, der danner aerosoler. Smittespredning på tandklinikker og efterfølgende sygdomsudvikling er rapporteret. Herunder sygdomme forårsaget af mikroorganismer, f.eks. mykobakterier (tuberkulose), hepatitis B, Legionella Pneumophila og MRSA, der spredes via aerosolen.</p> <p>Referencer: Nationale Infektionshygiejniske Retningslinjer for tandklinikker 2015 side 8, 9, 18 og 43</p>			
	Opfyldt	Ikke opfyldt	Ikke aktuelt
19: Indretning af klinik (1,5 m diameter aerosolzone)			
Fund og kommentarer:			



20: Daglig rengøring på klinikken			
<p>Lokaler skal rengøres dagligt samt ved synlig forurening. Støvsugning må ikke anvendes på tandklinikker.</p> <p>Klinikum/behandlingsrum, røntgenrum og sterilisation har hygiejne niveau 5, hvilket betegner særligt renhedskrævende rum. Hygiejneniveau 5 kræver rengøringsmetode 4, hvilket indebærer rengøring med våd <i>ren</i> klud eller børste og <i>rent</i> vand tilsat rengøringsmiddel med mekanisk bearbejdning af overfladen og eftertørring med <i>ren</i> klud.</p> <p>Enkelte bakterier, for eksempel Stafylokokker (MRSA) og mykobakterier (tuberkulose), tåler indtørring og kan overleve længere tid i støv.</p> <p>Referencer: Nationale Infektionshygiejniske Retningslinjer for tandklinikker 2015 side 44.</p>			
	Opfyldt	Ikke opfyldt	Ikke aktuelt
20: Daglig rengøring på klinikken			
Fund og kommentarer:			

21: Delegerede opgaver og instrukser			
<p>Der skal være instrukser for delegerede arbejdsopgaver. Et eksempel på delegerede opgaver kan være tandrensning udført af andre end tandlægen eller tandplejeren.</p> <p>En instruks skal forefindes i skriftlig form, og skal som minimum indeholde en entydig og relevant fremstilling af emnet, en præcisering af den personalegruppe instruksen er rette mod, dato for ikrafttrædelse, dato for seneste ajourføring og hvem den er udarbejdet af.</p> <p>En autoriseret sundhedsperson kan – med få undtagelser - delegere en opgave inden for sit virksomhedsområde til en medhjælp, såfremt patientsikkerheden varetages.</p> <p>Sundhedspersonen, der delegerer opgaven, har pligt til at udvise omhu og samvittighedsfuldhed ved udvælgelse af, instruktion af og tilsyn med den person, opgaven delegeres til.</p> <p>Referencer: Vejledning om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp (delegation af forbeholdt sundhedsfaglig virksomhed), VEJ nr. 115 af 11. december 2009 Vejledning om udfærdigelse af instrukser, VEJ nr. 9001 af 20. november 2000</p>			
	Opfyldt	Ikke opfyldt	Ikke aktuelt
21: Delegerede opgaver og instrukser			
Fund og kommentarer:			



22: Akut beredskab			
<p>Der skal være adrenalin opbevaret i køleskab sammen med sprøjte og kanyler eller Epi-Pen opbevaret uden for køleskab. Klinikpersonalet skal have viden om, hvor adrenalin eller Epi-Pen er placeret på klinikken, og hvordan og hvornår den anvendes.</p> <p>Da der ved udførelse af tandlægefaglig virksomhed er risiko for udvikling af anafylaktisk chok og andre kredsløbsforstyrrelser, er det påkrævet at have et akutberedskab på klinikken indeholdende adrenalin.</p> <p>Ved sedering af patienter med Midazolam er det påkrævet, at der forefindes alderssvarende genoplivningsudstyr på klinikken. Det er vigtigt, at klinikpersonalet har viden om, hvor genoplivningsudstyret er placeret på klinikken, og hvordan og hvornår det anvendes.</p> <p>Reference: Bekendtgørelse af lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed (Autorisationsloven), LBK nr. 1356 af 23/10/2016 § 17.</p> <p>Vejledning om vågen sedation af børn og unge med væsentlige kooperationsproblemer i forbindelse med tandbehandling. VEJ nr. 9310 af 26. juni 2013</p>			
	Opfyldt	Ikke opfyldt	Ikke aktuelt
22 a: Der forefindes Epi-Pen/Adrenalin på klinikken			
Fund og kommentarer:			
22 b: Der forefindes alderssvarende genoplivningsudstyr på klinikken			
Fund og kommentarer:			

23: Øvrige fund med patientsikkerhedsmæssige risici			
	Opfyldt	Ikke opfyldt	Ikke aktuelt
23: Øvrige fund med patientsikkerhedsmæssige risici			
Fund og kommentarer:			